

BDP
BARIŞ VE DEMOKRASİ PARTİSİ
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
GRUP İÇ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç

MADDE 1- Bu yönetmelik, Barış ve Demokrasi Partisi Türkiye Büyük Millet Meclisi Grubunun yasama faaliyetlerinin düzenli ve etkili bir biçimde yürütülmesini sağlamak amacıyla, grubun görev ve yetkilerini, organlarını, çalışma esas ve yöntemlerini düzenler.

Kuruluş

MADDE 2 – Barış ve Demokrasi Partisi üyesi milletvekillerinin tümü Barış ve Demokrasi Partisi Türkiye Büyük Millet Meclisi Grubunu oluşturur.

Genel İlkeler

MADDE 3 - Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışmalarında Barış ve Demokrasi Partisi adına yetkili organ, Barış ve Demokrasi Partisi TBMM Grubu Genel Kuruludur.

Partili milletvekilleri, yasama çalışmalarında; Partinin program, tüzük, büyük kongre ve Parti Meclisi kararları doğrultusunda çalışmak, Grup Genel Kurulu ve Grup Yönetim Kurulu kararlarını uygulamak ve desteklemekle yükümlüdürler.

Grup iç çalışmalarında, üyelerin görüşlerini açıklama ve oy kullanma hakları sınırlanamaz.

Bağlayıcı grup kararı bulunmayan konularda grup üyeleri, TBMM Genel Kurulunda kişisel görüşlerini açıklamada ve oylarını kullanmada özgürdürler.

Grup üyeleri, tüm çalışmalarda partili olmanın sorumluluğu ile davranmayı esas alırlar.

Geçerli özürleri ve izinleri olmadıkça TBMM Genel Kurulu'na Parti Grup toplantılarına, üyesi oldukları komisyon toplantılarına katılmak zorundadırlar. Bu toplantılara özürsüz ve izinsiz üç kez üst üste katılmayan üyeye Grup Yönetim Kurulunca uyarı yapılır.

İKİNCİ BÖLÜM

Parti Grubu Organları

MADDE 4 – Parti Grubunun Organları:

- a) Grup Genel Kurulu
- b) Grup Başkanı
- c) Grup Başkan Vekilleri
- d) Grup Yönetim Kurulu
- e) Grup Disiplin Kurulu
- f) Grup Denetçileri

Grup Genel Kurulu

MADDE 5 – Grup Genel Kurulu, partili milletvekillerinin tamamından oluşur ve Grup Genel Kurulu adıyla toplanır.

Bakanlar kuruluna ya da bir bakana güven ya da güvensizlik oyunun verilmesi için karar alma yetkisi Grup Genel Kurulundur. Bu yetki bir başka organa devredilemez.

Grup Genel Kurulunda, seçimlerle ilgili oylamalar ile grup üyelerine ilişkin bağlayıcı nitelikteki oylamalar gizli oy yöntemiyle yapılır.

BDP Grup Genel Kurulu yaptığı ilk toplantısında;

Grup Başkanı, (Parti Genel Başkanı milletvekili değilse)

Grup Başkan Vekillerini (İki kişi)

Grup Yönetim Kurulunu (On kişi)

Grup Disiplin Kurulunu (5 kişi) ve

Grup Denetçilerini (İki kişi) ayrı ayrı ve gizli oyla seçer.

Grup Başkanı

MADDE 6 – Barış ve Demokrasi Partisi Genel Başkanı milletvekili ise, Türkiye Büyük Millet Meclisi Grubunun da başkamdır.

Parti Genel Başkanı milletvekili değilse, Grup Genel Kurulu, partili milletvekilleri arasından grup üye tam sayısının salt çoğunluğunun gizli oyu ile bir grup başkanı seçer.

Grup başkanlığı için bir yasama döneminde iki seçim yapılır. İlk seçilenin görev süresi iki, ikinci devre için seçilenin görev süresi yeni milletvekili genel seçimleri sonucunda yeni grubun oluşumuna kadardır.

Herhangi bir şekilde grup başkanlığında bir boşalma olması durumunda yeni seçilen grup başkanı, öncekinin görev süresini tamamlar.

Parti Genel Başkanının milletvekili olarak seçilmesiyle, grup içi seçimle görevlendirilen Grup Başkanının görevi kendiliğinden sona erer. Grup Başkanı dışındaki grup üyelerinden birinin Genel Başkan seçilmesi durumunda Grup Başkanlığı görevini devralır. Grup Başkanının Genel Başkan seçilmesi durumunda Grup Başkanlığı görevi devam eder.

Grup Başkanı seçimi, en yaşlı üyenin başkanlığında ve biri kadın, diğeri erkek en genç iki üyenin yer aldığı divan heyeti tarafından yapılır. İlk iki tur oylamada salt çoğunluk oyu sağlanmazsa, üçüncü tur oylamada en çok oyu alan seçilmiş olur.

Grup Başkanı, Genel Başkana bağlı ve eşgüdüm içinde çalışır.

Grup adına konuşmaya, beyanat vermeye ve grubu temsile Grup Başkanı yetkilidir.

Grup Başkanının bulunmadığı zamanlarda Grup Başkan Vekilleri, ya da ivedi durumlarda seçilen sözcüler, Grup Başkanı yetkisini kullanabilir.

Grup Başkanı, Parti Grubu ve Grup Organları ile Parti Genel Merkezi organlarının parti tüzüğü ve bu iç yönetmelik çerçevesinde düzenli ve uyumlu çalışmasını sağlar.

Grup Başkanı yasama çalışmaları ile ilgili olarak partili milletvekillerine gerekli gördüğü görevleri verebilir.

Gerekli gördüğünde Grup Genel Kurulu ve Grup Yönetim Kurulu toplantılarına başkanlık eder.

Grup Başkan Vekilleri Seçimi

MADDE 7 – Grup Genel Kurulu, her yasama dönemi başında, Grup Başkanının başkanlığında toplanarak üye tam sayısının salt çoğunluğunun gizli oyu ile biri kadın iki Grup

Başkan Vekili seçer. İlk iki tur oylamada salt çoğunluk sağlanamazsa üçüncü tur oylamada en çok oy alan iki kişi seçilir.

Grup Başkan Vekillerinin Görev ve Yetkileri

MADDE 8- Grup Başkan Vekillerinin görev ve yetkileri şunlardır.

- a) Grup Başkanına yardımcılık ve vekalet ederler.
- b) Grup Başkan Vekilleri TBMM içinde ve dışında grubun sözcüleridir.
- c) Grup Başkan Vekilleri Grup Yönetim Kurulu üyeleri değildir. Ancak Genel Başkanın Grup Yönetim Kuruluna başkanlık etmediği zaman vekaleten ve sıra ile bir Grup Başkan Vekili Genel Başkan adına grup toplantısını yönetir.
- d) Grup Başkan Vekilleri arasındaki görev bölümü, Grup Başkanı tarafından yapılır, Grup Genel Kurulu ve Grup Yönetim Kuruluna başkanlık ederler.
- e) Grup Başkan Vekilleri Parti Meclisi ve Merkez Yürütme Kurulu toplantılarına katılabilir, görüşlerini belirtebilirler ancak kurulların üyesi değilse oy kullanamazlar.

Grup Yönetim Kurulu

MADDE 9- Grup Yönetim Kurulu on kişiden oluşur. Her yasama yılı başında Grup Genel Kurulu üyeleri arasından Grup Yönetim Kurulu seçimi yapılır.

Grup Yönetim Kurulunun Görevleri

MADDE 10 –

- a) Grup toplantılarının gündemini hazırlar.
- b) Grup olarak ele alınması uygun görülen konular hakkında grup üyelerine önerge, teklif veya rapor hazırlar, bir konuyu incelemek üzere teker teker veya komisyon halinde görev verir ve bu çalışmaları takip eder.
- c) Grup üyelerinin Grup Yönetim Kuruluna yönelik sözlü ve yazılı sorularını cevaplandırır.
- d) Grubun bütçesini ve kesin hesabını düzenleyip, Genel Kurulun onayına sunar ve kabul edilen bütçeyi uygular.
- e) Yasama çalışmaları kapsamında Parti ve Grubun amaçlarına uygun gördüğü önlemleri alır.
- f) Başbakan ve bakanlarla diğer siyasi parti grupları ile parti mensubu olmayan TBMM Başkanı ve üyeleri ile Grup Başkanının veya Başkan Vekillerinin talimatı dahilinde temasları yürütür.
- g) Meclis Komisyonlarına Grup adına aday gösterir ve komisyon başkanlığı, başkan vekilliği, sözcülük ve katiplerin bölüşülmesi konusunda gerekiyorsa diğer siyasi parti grupları ve meclis danışma kurulu üyeleriyle görüşmeler yapar. Grup adına komisyonlarda görev alan üyelerin çalışmalarını izler, ihtiyaç duyulan desteği sağlar.
- h) Grup büro sekreterliği ve diğer görevlilerin çalışma düzenini ve koordinasyonu sağlar. Grup salonları, kitaplık ve diğer idari işlerin yürütülmesinde Grup Başkan ve Başkan Vekillerine yardımcı olur.
- i) Parti Tüzüğü ve bu iç yönetmelikte gösterilen görevleri yerine getirir ve yetkileri kullanır.

Grup Yönetim Kurulu Görev Bölümü

MADDE 11- Grup Yönetim Kurulu, seçimi izleyen ilk toplantısında iki yazman üye ile bir

sayman üye seçer.

Yazman üyeler, Yönetim Kurulunun yazı işlerini yürütür. Grup Genel Kurulu ile Grup Yönetim Kurulu tutanaklarını, kararlarını, karar özetlerinin tutulmasını sağlarlar. Grup Genel Kurulunda evrak okuma, yoklama yapma, oyları sayma, söz sırası kaydetme gibi görevleri yaparlar.

Grup Yönetim Kurulu Toplantı Düzeni

MADDE 12- TBMM toplantıdayken, Grup Yönetim Kurulu haftada en az bir kere toplanır. Bunun dışında toplantı gün ve süreleri yönetim kurulunca belirlenir.

Grup Yönetim Kurulu; Grup başkanı ve Grup Başkan Vekilleri tarafından her an olağanüstü toplantıya çağırabilir.

Grup Yönetim Kurulu toplantı yeter sayısı, Grup Başkanı, Grup Başkan Vekilleri ve Yönetim Kurulu üyelerinin toplamının salt çoğunluğudur. Karar yeter sayısı da toplantıya katılanların salt çoğunluğudur.

Milletvekili Olmayanların Toplantıya Katılmaları

MADDE 13 – Grup toplantısına katılma ve söz alma hakkı esas itibarıyla partili milletvekillerine aittir.

Ancak milletvekili olmayan Parti Genel Başkanı, Genel Başkan Yardımcıları, Genel Sayman ve Partili Bakanlar ile Genel Başkanın gerekli gördüğü hallerde Parti Meclisi ile Merkez Yürütme Kurulu Üyeleri de Parti Grubunun Genel Kurul ve Yönetim Kurulu toplantılarına katılabilirler. Bu durumdakilerin toplantılarda söz hakları vardır. Ancak oy kullanamazlar.

Partili TBMM Başkan ve Başkan Vekilleri, Parti Grubunun faaliyetlerine katılamazlar. Milletvekili adayı olmaya yönelik faaliyetler bu kapsamda değerlendirilmez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Grup Genel Kurulunun Çalışma Yöntemi

Toplantılar

MADDE 14 – a) Grup Genel Kurulu TBMM toplantı halinde iken haftada bir kere Grup Yönetim Kurulunca tesbit edilen gün ve saatte olağan toplantısını yapar.

Ayrıca olağan toplantı dışında Genel Başkanın, Grup Başkanının veya Grup Başkan Vekillerinden birinin veya Grup üyelerinin en az 1/5 milletvekilinin yazılı isteği ile de Grup Genel Kurulu toplanır.

b) TBMM'nin ara verme veya tatilde bulunduğu durumlarda da (a) fıkrasının 2. paragrafında belirtilen davet ve istek üzerine Grup Genel Kurulu olağanüstü toplanır. Olağanüstü toplantılarda sadece Grubu toplantıya çağırılanların belirlediği gündem görüşülür.

c) Olağanüstü Grup Toplantıları en az bir gün önceden üyelere yazılı veya sözlü olarak duyurulur.

Çağrısız Grup Genel Kurulu Toplantıları

MADDE 15- Grup Genel Kurulu, her yasama yılının birinci günü ya da dönem başında çağrısız olarak toplanır ve grup organlarını seçer.

Grup Genel Kurulunda Başkanlık Divanı Teşkili

MADDE 16 – Grup Genel Kurulu toplantılarına Grup Başkanı veya Başkan Vekillerinden

birisi sıra ile başkanlık eder. Sırası gelenin mazereti halinde diğer Başkan Vekili başkanlık görevini üstlenir.

Grup Yönetim Kurulundan sıra ile belirlenen biri kadın iki kişi Başkanlık Divanında üye sıfatı ile yer alır. Bunların sırası ve süresi Grup Yönetim Kurulu kararı ile belirlenir. Sırası gelenin mazereti halinde sonraki üye görevi üstlenir.

Toplantı ve Karar Yeter Sayısı

MADDE 17– a) Grup Genel Kurulu grup üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır.

b) TBMM'nin Genel Kurul Toplantıları sırasında yapılması zorunlu olan Grup Genel Kurulu, Grup Başkanı veya başkan vekilinin takdiri ile mevcut üyelerle gerçekleştirilebilir. Bu durumda karar yeter sayısı üye tam sayısının üçte biridir.

c) Aksi belirtilmemiş hallerde Grup Genel Kurulu toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğu ile karar alır.

d) Grup Genel Kurul toplantısında, toplantı yeter sayısının bulunmaması durumunda toplantı divan başkanı tarafından takip eden olağan toplantıdan evvelki bir tarihe ertelenebilir. Ertelemeye rağmen çoğunluk sağlanmazsa toplantı yapılamaz.

Görüşmelerin Gizliliği

MADDE 18 – Grup Genel Kurulu, Yönetim Kurulu ve Disiplin Kurulu toplantılarında görüşmeler gizli yapılır. Bu toplantılar Genel Kurulun kararıyla açık olarak da yapılabilir.

Tutanaklar

MADDE 19 – a) Grup Genel Kurulunun tutanakları tamamen veya özet olarak divan üyeleri veya yeminli stenograflar tarafından tutulur veya görüntülü veya sesli olarak kayda alınır ve başkanlıkça saklanır.

b) Gizli toplantı tutanakları veya ses veya görüntü bantlarının diğer kişilerce okunması, dinlenmesi veya izlenmesi ancak Grup Yönetim Kurulunun kararı ile mümkündür.

c) Grubun toplantıları hakkında basınla temasa veya gerekli bilgileri vermeye Grup Başkanı veya Grup Başkan Vekilleri ayrı ayrı veya birlikte yetkilidirler.

Karar Defteri

MADDE 20 – Grup Genel Kurulu, Yönetim ve Disiplin Kurulları toplantılarında alınan kararlar her kurul için ayrı ayrı tutulacak karar defterine tarih ve numara sırasına göre yazılır, tutanaklar hakkındaki gizlilik hükümleri bu defterler için de geçerlidir.

Görüşme Konuları

MADDE 21 – Grup Genel Kurulunda; Anayasa ve Siyasi Partiler Kanununun hükümleri saklı kalmak üzere parti grubunun yetkisi dahilinde olan ve Genel Başkan, Grup Başkanı veya Grup Başkan Vekilleri, Grup Yönetim Kurulu, Parti Meclisi, Merkez Yürütme Kurulu, Partili Başbakan ile Bakanlar tarafından teklif edilen konular ve bu iç yönetmelik gereğince gündeme alınması gereken diğer konular görüşülür ve karara bağlanır.

Gündem

MADDE 22 – Grup Genel Kurulu toplantılarında hazırlanan gündem en az bir gün önce üyelere dağıtılır.

Acele hallerde ve TBMM toplantıları esnasında yapılan Grup Genel Kurulu toplantılarında bu

hüküm uygulanmaz. Bu durumda gündem, toplantının başında Grup üyelerine duyurulur. Herhangi bir konunun gündeme alınmasını isteyen Grup üyesi, bir önerge ile Yönetim Kuruluna başvurur. Yönetim Kurulu uygun görürse bu önergeyi gelecek toplantının gündemine alır. Uygun görmezse ve önerge sahibi itiraz ederse gelecek toplantıda önerge gündem dışı olarak Genel Kurula sunulur ve Genel Kurul önergenin gündeme alınıp alınmaması konusunda karar verir. Genel Kurulun önergenin gündeme alınmasına karar vermesi durumunda önerge bir sonraki toplantı gündemine alınır.

Görüşme Yöntemi

MADDE 23 – Grup görüşmelerinde konuşma, Başkandan söz alma biçiminde olur. Söz alanların isimleri toplantının başında okunur.

Genel Başkan, Grup Başkanı, Grup Başkan Vekilleri, Genel Başkan Yardımcıları, Partili Başbakan ve Bakanlar Kurulu Üyeleri, Grup Yönetim Kurulu Sözcüsü ve ayrıca görüşülen konu Grup Komisyonlarından birinin raporu ise o komisyonun başkanı ve sözcüsü zaman sınırlamasına tabi olmaksızın söz alabilir. Ancak son söz her halükarda grup üyelerindir.

Gündem Dışı Konuşmalar

MADDE 24 – Birleşim açıldıktan sonra, geçmiş birleşimin tutanak özeti okunur, tutanak üzerine söz isteyen olursa kendisine beş dakika süreli söz verilir.

Gündem dışı söz, konusu da belirtilerek, birleşim açılmadan önce Grup Başkanı veya Grup Başkan Vekillerine yazılı başvuru ile istenir.

Gündem dışı konuşmalarda söz verip vermemek, söz sırası ve süresi, o toplantıyı yöneten Başkanın takdirine bağlıdır.

Gündem dışı konuşmalar gündeme geçmeden önce yapılır ve tamamlanır.

Gündem dışı konuşmalar ivedi ve Grup Genel Kurulunda açıklanmasında yarar umulan konularda yapılır. İsteğin bu kurallara uygun olup olmadığını, oturumu yönetecek Grup Başkanı ya da Başkan Vekili saptar. Söz verilmemesi halinde, istem sahibinin itirazı üzerine Genel Kurulda görüşmesiz işaret oyuna başvurulur.

Partili Hükümet adına, Partili Başbakan veya Bakanlardan biri tarafından veya bir karma hükümete dahil bulunan, Partili Bakanlar adına bir bakan tarafından veya bir Partili Bakan tarafından veya Grup Yönetim Kurulu veya Parti Meclisi ve Merkez Yürütme Kurulu adına bu kurulların bir üyesi tarafından, Genel Başkan veya Genel Başkan Yardımcıları tarafından yapılacak olan gündem dışı konuşmalar yukarıda yer alan sınırlamalara tabi olmaz ve diğer gündem dışı konuşmalardan önce yapılır.

Genel Başkanın Sunuşu İle İlgili Özel Görüşme

MADDE 25- Genel Başkan, Genel Kurula sunuşta bulunduğu zaman, sunuş konusuyla ilgili olarak grup üyelerinin görüşlerini veya sorularını yerlerinden bildirmelerini isteyebilir.

Gündem ve Usul Hakkında Söz

MADDE 26 – Görüşmeye yer olmadığı yolunda veya gündem hakkında veya iç yönetmelik kurallarına uyulması veya bir maddenin öncelikli görüşülmesi ya da geri bırakılması önerileri, asıl konudan önce ele alınır.

Böyle bir öneri yapıldığında öneri sahibi, isterse beş dakikayı geçmemek üzere önerisini açıklar, daha sonra lehte ve aleyhte iki üyeye beşer dakika süreyle söz verilir.

Grupta Söz Serbestliği

MADDE 27- Grup Toplantılarında, grup üyeleri görüşme konuları üzerindeki söz ve oylarında tamamen serbest olup, düşüncelerini kayıtsız şartsız açıklayabilirler.

Bir konunun görüşülmesinde en az üç grup üyesi konuşmadıkça yeterlik önergesi oylanamaz.

Söz Alma ve Öncelik

MADDE 28 – Grup Genel Kurulunda söz istemi, birleşimi yöneten başkana görüşmeler öncesinde ve sırasında yapılabilir. Söz isteyenlere sırası ve isterse kendilerinden önce söz alanların adları bildirilir. Söz alanlar, açıklanan sıra ile kürsüden konuşurlar. Çok kısa bir sözü olduğunu belirten üyeye başkan, yerinden konuşma izni verebilir.

Genel Başkan, Grup Başkanı, Grup Başkan Vekilleri, Genel Başkan Yardımcıları, Partili Başbakan ve Bakanlar Kurulu Üyeleri, Grup Yönetim Kurulu Sözcüsü ve ayrıca görüşülen konu grup komisyonlarından birinin raporu ise o komisyonun başkanı ve sözcüsü zaman sınırlamasına tabi olmaksızın söz alabilir.

Konuşma Süresi

MADDE 29 – Grup Genel Kurulu; konuşmaları başkanın veya üç üyenin yazılı istemi üzerine on dakikadan az olmamak üzere kısıtlayabilir. Bu durumda karar, görüşmelerin başlamasından önce alınır. Görüşmelede öncelik hakkı olanların konuşmaları yirmi dakikayı geçemez.

Genel başkan için süre sınırlaması yapılamaz.

Seçim Yöntemleri

MADDE 30– Grup Genel Kurulunda seçimler gizli oyla yapılır. Oy pusulalarına fazla yazılı isimler alttan itibaren sayılarak, eksik yazılmış oy pusulalar ise tamamen iptal edilir.

Seçimlerde adaylar önceden belirlenir. Talep gelirse adaylar tanıtılır. Tanıtma işini aday olanlar veya diğerleri yapabilir. Başkalarının aday göstermesi durumunda aday gösterilen kişi itiraz etmedikçe adaylığı kabul etmiş sayılır. Aday gösterilenlerin isimleri üyelerin görebileceği bir yere yazılır. Seçim yapılacak toplantıda kullanılacak oy pusulaları Grup Başkanlığı mührü ile mühürlenerek üzerine oy verilecek kişilerin adları yazılır ve bizzat üyeler tarafından zarflara konularak üyelere dağıtılır.

Başkanlık Divanı isim sırasına göre üyelerinin oy kullanmasını sağlar. Oy verme işleminin bittiğini tebliğ ederek daha önce ad çekmek suretiyle tesbit ettiği üç üyeden oluşan tasnif komisyonunu göreve davet eder, komisyonca oyların tasnifi ve sayımı yapılır.

Herhangi bir konuda seçim yapılacağı en az iki gün önceden üyelere duyurulur. Toplantı yılı başında yapılacak Grup Başkanlığı, Grup Başkan Vekillikleri, Grup Yönetim ve Disiplin Kurulları üyelikleri seçimleri için bu hüküm uygulanmaz.

Oylama Yöntemleri

MADDE 31– Grup Genel Kurulunda, milletvekillerinin bağlayıcı nitelikteki konulara ilişkin kararların oylamaları gizli oyla yapılır. Diğer kararlar işaret oyu ile alınır. Ancak on üyenin yazılı istemi üzerine açık oya başvurulur. Aynı şekilde on üyenin yazılı istemi üzerine gizli oylama yapılır.

Grup Görüşmelerinin Düzeni

MADDE 32 – Grup Genel Kurulunda söz kesmek, sukûneti bozmak ve karışıklık çıkarmak yasaktır. Bu yasalara uymayan üyeye Başkan uyarıda bulunur. Bir defa uyarılan grup üyesi açıklamada bulunmak isterse toplantı sonunda kendisine söz verilir.

Kürsüde konuşan üyenin sözü Başkan tarafından ancak iç yönetmeliğe uymaya ve konudan ayrılmamaya davet için kesilebilir.

Bir toplantıda iki defa uyarılan grup üyesinin o birleşimin sonuna kadar söz söylemekten yasaklanmasına Başkanın teklifi üzerine Genel Kurulun görüşmesiz işaret oyu ile karar verilir.

Aynı toplantıda iki defa uyarıldığı halde hareketlerden vazgeçmemek, Grup Genel Kurulunda gürültüye sebep olmak ve Grup üyelerini tahkir, tezyif ve tehdit etmek gibi durumlarda bu fiili işleyen üye Başkanın önerisi ile görüşmesiz olarak ve işaret oyu ile Genel Kurulca toplantıyı terk etmeye davet edilebilir.

Oylamaya geçilmeden önce ilgili üye bizzat veya bir başkası vasıtasıyla açıklamada bulunmak isterse açıklamasına izin verilir.

Toplantıların Gizliliği ve Tutanak

MADDE 33 – Toplantılarda görüşmeler ses bandı ile saptanır ve gerektiğinde bantlar tutanak biçimine dönüştürülür. Görüşmeler, tutanak defterine yazman üyelerin not alması şeklinde de kayda alınabilir. Bantlar ve tutanaklar gizliliklerine uygun olarak saklanır.

Grup Genel Kurulu ve Grup Yönetim Kurulunda alınan kararlar, oturumu yöneten divan tarafından düzenlenen bir tutanağa geçirilir. Bu tutanaklar sıra numarasıyla dosyalanır. Gizlilik ve yayına ilişkin içyönetmelik kuralları bu dosyalar için de geçerlidir.

Grup Genel Kurulu ve Yönetim Kurulundaki görüşmeler gizlidir. Bu toplantılar ilgili kurulun onayı ile basına açık yapılabilir.

Gizli toplantıların ses bantları, kayıtlar ve tutanaklar, grup üyeleri tarafından okunabilir, dinlenebilir.

Gizli toplantılardaki konuşmalar, kararlar ve önergelerle ilgili olarak basına ve kamuoyuna; ancak Grup başkanı, Grup başkan vekilleri veya Grup Sözcüsü tarafından açıklama yapılabilir.

Grup Genel Kurulunda Görüşülemeyecek ve Karara Bağlanamayacak Konular

MADDE 34– Grup Genel Kurulunda; TBMM üyesinin yasama dokunulmazlığının ve TBMM üyesi olmayan bakanların dokunulmazlığının kaldırılması, başbakan veya bir bakan hakkında TBMM soruşturması açılması ve başbakanın ya da bir bakanın Yüce Divanda yargılanması konularıyla ilgili görüşme yapılamaz ve karar alınamaz. TBMM Başkanlığı için aday gösterilemez. Disiplin Kurullarına gönderme işlemleriyle, disiplin kurulları kararları üzerinde görüşme yapılamaz, karar alınamaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Grup Üyelerinin Yükümlülükleri

Devam Mecburiyeti

MADDE 35 – Partili TBMM üyeleri, Meclis ve Grup Genel Kurullarının, seçildikleri Meclis Komisyonlarının ve bu komisyonların partili üyelerinden kurulu komisyon gruplarının çalışmalarına ve Grup Yönetim Kurulunca görevlendirildikleri grup komisyonlarının toplantılarına devam etmek zorundadır.

Yönetim Kurulu Grup üyelerini Meclis Genel Kurulunun ve komisyonların belli toplantılarına katılmaya mecbur tutabilir ve bu kararlarını üyelere uygun şekilde duyurur. Bu takdirde ilgili üye katılması mecburi kılınan toplantıya geçerli bir mazeretleri bulunmadığı sürece katılmak zorundadır.

Yukarıda belirtilen toplantılar için Grup Yönetim Kurulunca düzenli kayıt tutulur. Partili

üyelerin devam durumu takip edilir ve bu kayıtlar her Grup toplantısının başında açıklanır. Bu kayıtlara karşı açıklanışından sonraki 7 gün içinde yapılacak itirazlar Grup Yönetim Kurulunda sonuçlandırıldıktan sonra devam etmeyenlerin kesin listeleri oluşturulur.

1. ve 2. fıkradaki toplantıların her birine özürsüz olarak ayda 3 defa veya bir yasama yılında 12 defa katılmayan üyeye Grup Yönetim Kurulunca yazılı uyarı yapılır ve bu uyarı seçim çevresinde duyurulmak üzere Parti Genel merkezine bildirilir. Bu uyarı gerektiğinde basına da açıklanabilir.

Bu uyarılara rağmen mazeretsiz devamsızlıkta ısrar eden üyeler bu yönetmelik hükümleri gereğince Grup Disiplin Kuruluna sevk edilir.

Grup Disiplini

MADDE 36 – Grup üyeleri, Meclis toplantı halinde iken özürlü olarak 3 günden fazla ayrılacak iseler Grup Başkan Vekillerine bilgi verirler. Üyeler bilgi vermeksizin Meclis Başkanlığından izin talep edemezler.

Hükümetteki, Parti kademesindeki veya Gruptaki görevi sebebiyle devam mecburiyetine uymayanlar bu madde hükümlerine tabii değillerdir.

Söz ve Oy Disiplini

MADDE 37 – Grup üyeleri, Meclis Genel Kurulunda ve komisyonlardaki görüşme ve oylamalarda Parti Programını, Büyük Kongrenin genel nitelikteki bağlayıcı kararlarını, Grubun bağlayıcı kararlarını yürütmek bunlara uymak ve bunları desteklemek mecburiyetinde oldukları gibi, Meclis Genel Kurulu ve komisyonlarında yapılacak seçimlerde de Grup adına gösterilecek adayları desteklemekle yükümlüdürler.

Grup üyeleri, Grubun Genel Kurul toplantıları dışında Parti Tüzüğüne, Programına, Büyük Kongrenin genel nitelikteki bağlayıcı kararlarına ve Grubun yetkili organlarının bağlayıcı kararlarına uyulmamasını teşvik edici beyan, yayın ve hareketlerde bulunamazlar.

Meclisteki görüşmelerde Grup Başkanı, Başkan vekilleri veya Grup Yönetim Kurulunca sözcülük görevi verilmiş kişilerden başkası Grup adına konuşamaz.

Üyeler, Meclis Genel Kurulu ve komisyonlarda Grup Genel Kurulunu bağlayıcı kararları yönünde oy kullanmak ve Genel Kurul toplantısına katılmak zorundadır.

Grup Genel Kurulunca alınan kararlar, Partili Hükümet ve Partili Başbakan ve Bakanlar tarafından savunulur ve yürütülmesine çalışılır.

Bağlayıcı Grup Kararlarına Uyuma Mecburiyeti

MADDE 38 – Grup Genel Kurulunun bağlayıcı kararlarının alındığı toplantıda hazır bulunmama veya alınan karardan haberdar olmama halleri, bağlayıcı grup kararına uymamanın özürü olamaz.

Kanun ve İhtüzük Teklifi Verilmesinde ve Gündem Dışı Konuşmalarda Disiplin

MADDE 39 – Grup üyeleri TBMM Başkanlığına vermek istedikleri kanun tekliflerini, gerekçesi ile birlikte Grup Başkanlığına yazı ile bildirirler. Bu teklifler ayrı bir deftere kaydedilir ve bir sayı alır. Başkanlık bu kanun tekliflerini Grup Yönetim Kuruluna sunar. Grup Yönetim Kurulu, kanun teklifini Grup Başkanlığına iletiği tarihten itibaren en çok 15 gün içinde bir karar vererek bu kararını yazı ile ilgili üyeye bildirir. Aksi takdirde teklif sahibi üye kanun teklifini doğrudan doğruya TBMM Başkanlığına verebilir.

Grup Yönetim Kurulu, kanun teklifini Partiyeye veya Gruba zararı olacağı, Parti veya Grubun bu konudaki bağlayıcı karar ve tebliğlerine aykırı düşeceği gerekçesiyle TBMM Başkanlığına verilmesinin uygun olmayacağı mütaalasında bulunabilir. Bu takdirde kanun teklifi sahibinin

durumun kendine yazı ile bildirilmesini takip eden bir hafta içinde yazı ile itiraz hakkı vardır. İtiraz hakkında konu, Grup Genel Kurulunun ilk toplantısında gündeme alınır ve konu hakkında kesin karar verilir.

Üyelerin Grup Başkanlığına verecekleri Kanun Teklifleri Grup Başkanlığının onayı alınmadan basında açıklanamaz.

Meclis Genel Kurullarında ve komisyonlarında, kanun tasarı ve tekliflerinin görüşülmesi esnasında, Grup üyelerince verilecek önergeler söz konusu olduğunda, oturum esnasında ortaya çıkan acele hallerde o konuda grubun bağlayıcı kararı varsa önerge sahibi önergesini vermeden önce görüşme konusu üzerinde Grubun sözcülüğünü yapan üye ile, ayrı bir Grup sözcüsü yoksa Grup Başkanı veya başkan vekillerinden birisi ve komisyon oturumunda da komisyon grubu başkanı ile görüşür. Kabul görmediği takdirde söz konusu önerge o oturumda verilmez.

Yasama Meclisi İçtüzüğü teklifleri ve Grup Üyelerinin TBMM'nde yapacakları gündem dışı konuşmalarda da bu madde hükümleri uygulanır.

TBMM'de Genel Görüşme, Meclis Araştırması Açılmasında Disiplin

MADDE 40 – Grup üyelerinin Mecliste, Genel Görüşme açılmasına dair talepleri hakkında, kanun teklifleri ile ilgili 38. Madde hükümleri uygulanır.

Grup Üyelerinin Mecliste belli bir konuda araştırma komisyonu kurulmasına dair önermeleri hakkında 1. fıkra hükümleri uygulanır.

TBMM'nde Soru ve Benzeri Önergeler Hakkında Disiplin

MADDE 41 – Meclise verilecek soru önermeleri ile bu iç yönetmelikte ayrıca düzenlenmeyen diğer önermeler için önerge sahibi Grup Başkanma veya başkan vekillerine danışır. Grup Başkanı veya başkan vekillerinin uygun bulmaması halinde önerge sahiplerinin bu karara karşı Grup Genel Kuruluna itiraz hakkı vardır. Önerge sahibinin itirazı Yönetim Kurulunda görüşüldükten sonra ilk Grup Toplantı Gündemine alınır ve Grup Genel Kurulunun alacağı karara göre hareket edilir. Bu konularda önerge sahiplerinden bir kişi ile Grup Yönetiminden bir kişi dinlendikten sonra karar verilir.

Grup Başkanı ve Grup Başkan Vekillerinden önerge hakkında görüşlerini bir hafta içinde bildirmemeleri halinde, önerge sahibi önergesini TBMM Başkanlığına verebilir.

Sair Konularda Disiplin

MADDE 42 – Anayasanın ve diğer kanunlarının TBMM Genel Kuruluna verdiği yetkilere ilişkin diğer konularda 38. Maddedeki usul ve esaslara uyulması kaydıyla Parti Grup Genel Kurulu yetkilidir.

Gensoru ve Güvenoyunda Disiplin

MADDE 43 – Anayasanın 99. Maddesi uyarınca Gensoru Önergesi verilmesi, Gensoru açılması ve Güven Oylaması hakkında görüşme yapılması ve bu hususlarda bağlayıcı karar alınması yetkisi Grup Genel Kuruluna aittir.

Partili Milletvekilleri tarafından hükümet veya bir bakan hakkında gensoru açılması için verilecek önermeler, Grup Yönetim Kurulunca Genel Kurul Gündemine alınır. Bu konuda Yönetim Kurulunun görüşü alındıktan sonra Grup Genel Kurulunca verilecek karar kesindir.

Seçimlerin Yenilenmesi ve Dönemin Uzatılmasında Disiplin

MADDE 44 – Anayasanın 77. Maddesi gereğince Seçimlerin Yenilenmesi veya 78. Maddesi

uyarınca Seçimlerin 1 yıl geriye bırakılması konularında TBMM tarafından alınacak kararlar hakkında 32. Madde hükümleri uygulanır. Ancak bu konularda Grup Genel Kurulu Parti Meclisinin uygun görüşünü almadan bir karar veremez.

Birlikte Oturma Disiplini

MADDE 45 – Grup Üyeleri TBMM toplantılarında toplu halde birlikte otururlar. Grup Başkanı, Grup Başkan Vekilleri, Grup Yönetim Kurulu Üyeleri, Genel Başkan Yardımcıları, Meclis Genel Kurulunda görüşme danışma kolaylığı sağlayacak şekilde, Grup Yönetim Kurulunca kendilerine ayrılan yerlerde otururlar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Grup ve Hükümet İlişkileri

Hükümet Kurma ve Hükümete Katılmadaki Disiplin

MADDE 46 – Partili Bakanlar Kurulu veya Partili Başbakan veya Bakanlar Parti Meclis Grubunun güvenine dayanırlar. Hükümet kurmakla veya bu amaçla çalışmalarda bulunmakla görevlendirilen parti üyesi bu konuda çalışmaya başlamadan önce Grup Genel Kurulunun görüşünü almak zorundadır.

Hükümet kurmaya ve koalisyonlara katılmaya veya hükümetten veya koalisyonlardan ayrılmaya karar verme yetkisi Parti Meclis Grubunun görüşü de alınmak kaydıyla Parti Meclisine aittir. Partili Başbakan veya koalisyon ortağı Parti Başkanı beraber çalışacağı bakanları seçmekte serbesttir.

Partili Başbakan yoksa Partili bakanlar hükümet programı TBMM'nde okunmadan önce bu programını Grup Genel Kuruluna sunarlar. Görüşmeden sonra oylama yapılır. Grup, hükümet programını uygun bulmadığı takdirde, Partili başbakan ve Partili bakanlar Anayasanın 113. Maddesi uyarınca Millet Meclisinde güvenoyuna başvurulmadan önce hükümetten çekilirler.

Koalisyon hükümetinde yer alan parti üyeleri Grup Genel Kurulunun kararı ile Bakanlar Kurulundan toplu olarak çekilmeye davet edilirlerse bu talebe uymak zorunludur. Bu konudaki görüşme, Grup Genel Kurulunca yapılır.

Grupta Güven İsteme

MADDE 47 – Partili Hükümet veya Partili Başbakan veya Bakanlar tarafından herhangi bir mesele üzerinde Grup Genel Kurulunda güvenoyu görüşmesi açılması istenirse bu talep ilk toplantıda ele alınır.

Güvenoyu görüşmesi sırasında Partili başbakan tarafından partili bakanlar adına veya teker teker Partili bakanlar tarafından yapılan açıklama üzerine toplantının sonunda açık oylama yapılır. Açıklamaların tatmin edici olmadığı yönünde Grubun üye tam sayısının salt çoğunluğu ile verilecek karar güvensizlik oyu sayılır.

Gruptan güvenoyu alamayan Partili hükümet, Partili başbakan, Partili bakanlar veya Partili bakan derhal çekilmek zorundadır. Güvensizlik oyunun verilmemesi sonucu güvenoyu verildiği anlamına gelir.

Grupta Gensoru

MADDE 48 – Partili milletvekillerinin 1/5 tarafından Partili bakanlar kurulu, Partili başbakan veya Partili bakanlar veya bir bakan hakkında gensoru görüşmesi açılması gruptan istenebilir. Bu talep Grup Genel Kurulunun ilk oturumunun gündemine alınır ve görüşülür. Bu görüşmede önergedeki birinci imza sahibi milletvekili ile hükümet veya Partili bakanlar adına bir bakan veya ilgili bakandan başkası konuşamaz.

Görüşmeden hemen sonra oylama yapılır. Gensoru açılmasına karar verilirse önerge grubun 2

gün sonraki birleşiminin gündemine alınır ve görüşülünceye kadar gündemde kalır.

Gensoru görüşmesi sırasında Partili başbakan, Partili bakanlar adına bir bakan veya ilgili Partili bakan tarafından gerekçeli güvenoyu isteminde bulunmamış veya milletvekilleri tarafından gerekçeli güvensizlik önergesi verilmemiş ise görüşmenin sonunda başkanlık Partili başbakana, bakanlara ve ilgili Partili bakana grubun güveninin bildirildiğini söyleyerek görüşmeleri kapatır.

Gensoru görüşmesi sırasında Partili başbakan, Partili bakanlar adına hareket eden bir bakan veya ilgili bakan tarafından gerekçeli güvenoyu isteminde bulunmuşsa bu istem güvensizlik önergesi dikkate alınmaksızın derhal oylanır.

Güvensizlik oyu Grup üye tam sayısının salt çoğunluğu ile verilir. Oylama sırasında toplantı yeter sayısı yoksa bu güvenoyu verildiği anlamına gelir.

Grupta Hükümetle Genel Görüşme

MADDE 49 – Grup Üyelerinin 1/5'i Grup Genel Kurulunda, herhangi bir konu üzerinde Genel Görüşme açılmasını isteyebilirler. Bu istek derhal Grup üyelerine duyurulur. Bir sonraki toplantının gündemine alınır.

Genel Görüşme açılması, Grup Genel Kurulunun bu önergeyi kabul etmesine bağlıdır. Bu konuda sadece önergedeki birinci imza sahibi veya onun göstereceği bir diğer imza sahibi Grup Yönetim Kurulu ve Partili hükümet veya Partili bakanlar adına bir bakandan başkası konuşamaz.

Önergenin kabul edilmesi durumunda, Genel Görüşme Önergesi bir sonraki toplantının gündemine alınır. Acele durumlarda Partili Bbaşbakanın veya Partili ilgili bakanların kabulü veya Grup Genel Kurulunun kararı ile Genel Görüşmeye derhal başlanabilir. Genel Görüşmede ilgili bütün Partili bakanlar hazır bulunur. Grupta hükümetten sorulan bir sözlü sorunun, Genel Görüşmeye çevrilmesi, Grup üyelerinin 1/10'unun istemi üzerine Grup Genel Kurulunun kararına bağlıdır. Tasvip halinde Genel Görüşme bir sonraki görüşmenin gündemine alınır. Partili hükümet, Başbakan veya bakanlar bir konuda Grup Genel Kuruluna açıklama yapmak isterlerse bu istek gündem dışı olarak yerine getirilir. Yapılacak açıklamadan sonra Genel Görüşme bir sonraki toplantıda kendiliğinden açılır. Hükümetin gündem dışı olarak veya Genel Görüşme esnasında ya da Yönetim Kurulunda aynı şekilde yaptığı açıklamalar üzerine Hükümet veya Parti Politikasının uygun görüldüğüne dair Grup kararları alınabilir.

Grupta Hükümetten Soru

MADDE 50 – Grup üyeleri herhangi bir konu hakkında aydınlanmak için Partili bakanlara bir önerge ile sözlü veya yazılı soru sorabilirler. Sorunun sözlü olarak cevaplanması istenmişse soru Grup Genel Kurulunda cevaplandırılır. Soru üzerinde sadece soruya muhatap olan bakanla soru sahibi en çok ikişer defa konuşabilirler.

Grup Yönetimine Yazılı ve Sözlü Soru Sorulması

MADDE 51 – Grup üyeleri, grup çalışmaları ile ilgili olarak Grup yönetimine yazılı ya da sözlü soru sorabilirler.

Yazılı sorulara 15 gün içinde yanıt verilmesi zorunludur.

Sözlü sorulara yanıt, Grup genel Kurulunda verilir. Sözlü soru okunur ve ilgililerce yanıtlanır. Soru sahibi söz istemişse yeniden söz verilebilir.

Grup Yöneticilerine Güvensizlik Yöneltilmesi

MADDE 52- Parti Grubunca seçilmiş Grup Başkanı ile başkan vekilleri veya Yönetim

Kurulu hakkında güvensizlik önergesi verilerek Genel Kurulda görüşme isteminde bulunulabilir. Bu istem, Grup üye tam sayısının en az 1/5'i oranında Milletvekilinin Grup Başkanlığına vereceği bir önerge ile uygulanır.

Güvensizlik önergesi, Grup Genel Kurulunun ilk birleşiminde okunur ve gündeme alınması konusunda görüşme açılır. Bu görüşmede önergeyi veren milletvekillerinden biri ile güvensizlik yöneltilenlerden birine söz verilir. Görüşme tamamlandıktan sonra önergenin gündeme alınıp alınmaması oylanır. Güvensizlik önergesinin gündeme alınmasına karar verildiğinde konu bir sonraki toplantıda görüşmeye açılır.

Grup Organlarından veya üyelere herhangi birinin yetersiz çalışma göstermesi durumunda üye tam sayısının 1/5' inin yazılı önergesi üzerine Grup Genel Kurulunda konu görüşmeye açılır.

Grup Yöneticilerinin Güvenoyu İstemi

MADDE 53 – Parti grubunca seçilmiş Grup Başkanı ile Başkan Vekilleri veya Yönetim Kurulu, Grup Genel Kurulundan güvenoyu isteyebilirler. Yönetim Kurulu güvenoyu istemi konusunda üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar verir.

Güvenoyu istemi Grup Genel Kurulunun ilk birleşiminde okunur ve gündeme alınması konusunda görüşme açılır. Bu görüşmede güvenoyu isteminde bulunan Yönetim Kurulu üyelerinden biri yada Başkan Vekili ile karşı görüşte olan bir milletvekiline söz verilir. Görüşme tamamlandıktan sonra istemin gündeme alınıp alınmaması oylanır.

Güvenoyu isteminin gündeme alınmasına karar verildiğinde konu bir sonraki toplantıda görüşmeye açılır.

Ortak Kurallar

MADDE 54 – Güvensizlik Önergesi ya da güvenoyu istemi gündeme alındığında görüşme genel hükümlere uyularak yapılır. Görüşmeler tamamlandığında oylamaya geçilir.

Grup Genel Kurulunda güvensizlik kararı ancak Grup üye tam sayısının salt çoğunluğuyla alınır. Bu durumda iç yönetmelikte belirtilen kurallara uyularak seçim yapılır. Yeni seçilenler ayrılanların görev sürelerini tamamlarlar. Herhangi bir nedenle çekilen Grup Başkanı, Başkan Vekili, Yönetim Kurulu veya Yönetim Kurulu üyesi yerine yenisi seçilinceye kadar görevine devam eder.

ALTINCI BÖLÜM

Grup İçi Komisyonlar, Komisyon Grupları

MADDE 55 – TBMM Komisyonlarına seçilen Grup üyeleri o komisyonun partili grubunu oluştururlar. Komisyonun partili başkanı yoksa başkan vekili, yoksa sözcüsü yoksa katibi bu komisyon grubunun başkanıdır. Aksi halde komisyon grubu başkanını kendi üyeleri arasından seçer. Komisyon grupları komisyon çalışmalarında gerekiyorsa Grup üyelerinin ortak hareket etmelerini sağlayıcı önlemleri alırlar.

Komisyon grupları aynı zamanda grup içi ihtisas komisyonlarıdır.

Grup Geçici Komisyonları

MADDE 56 – Grup Yönetim Kurulu veya Genel Kurulu ayrıca grup içi geçici komisyonlar kurabilir.

Yönetim Kurulunun Gözetimi

MADDE 57 – Yukarıda yazılı 52 ve 53. Maddelerde sözkonusu olan Komisyon Grupları,

Grup içi ihtisas komisyonları ve geçici komisyonlar, Grup Yönetim Kurulunun gözetimi altında çalışırlar.

YEDİNCİ BÖLÜM

Grup Disiplin Kurulu

MADDE 58– Grup üyelerinin aralarındaki anlaşmazlıkları parti tüzüğü, programı, büyük kongrenin bağlayıcı kararları ile bu iç yönetmelik ile grubun bağlayıcı kararlarına aykırı hareketlerin, parti ve grubun haysiyet ve şerefine uymayan hallere dair şikayetleri inceleyip karara bağlamak üzere ilk yasama yılı başında grup genel kurulunca 2 yıl için 5 kişilik bir grup disiplin kurulu seçilir. Bundan sonra seçilecek grup disiplin kurulunun görev süresi, yeni seçim dönemi sonunda yeni grup disiplin kurulunun seçilmesiyle biter.

Grup Disiplin Kurulunda İş Bölümü

MADDE 59 – Grup Disiplin Kurulu ilk toplantısında kendisine bir başkan, bir başkan yardımcısı ve bir de yazman seçer.

Toplantılar

MADDE 60– Disiplin Kurulu kendisine bir iş havale edilir edilmez. Başkanın veya yokluğunda Başkan yardımcısının çağrısı üzerine toplanır. Toplantı nisabı üye tam sayısının en az 2/3'üdür. Gruptan geçici veya kesin çıkarma kararları Müşterek Disiplin Kurulunun tüzükte belirtilmiş çoğunluğu ile ve diğer kararlar Grup Disiplin Kurulunun salt çoğunluğu ile verilir.

Başvurma

MADDE 61 – Grup üyeleri hakkında ihbar ve şikayet, Grup Disiplin Kuruluna, Grup Yönetim Kurulunca verilecek karar üzerine yazı ile havale edilir.

Usul

MADDE 62 – Disiplin Kurulu kendisine sevk edilen üyenin 15 gün içinde yazılı veya sözlü savunmasını aldıktan sonra dosya üzerinde yapacağı inceleme ile veya lüzum görürse olayı heyet halinde veya üyelerinden birinin veya bir kaçı ile, gerekirse ilgili çevreler araştırıp soruşturmasıyla bilgi toplayarak veya ilgili şahısları dinleyerek karar verir. Ancak seçimlerde veya herkesin gözü önünde açık olarak veya yayın yoluyla işlenen fiillerde savunma süresi 7 gündür. Üyeden savunma yapılması, disiplin kurulu başkanı tarafından yazı ile istenir. Karar verme yetkisi müşterek disiplin kuruluna ait olan fiillerde tüzükte aksine hüküm bulunmadığı takdirde aynı usule uyulur.

Disiplin Kurulu kararları kesindir.

Disiplin Cezaları

MADDE 63 – Disiplin Cezaları Şunlardır:

- Uyarma
- Kınama
- Gruptan geçici çıkarma
- Gruptan kesin çıkarma

(a) ve (b) bentlerindeki cezalar, parti tüzüğüne uyularak yapılan hareketin mahiyetine ve vehamet derecesine veya grup üyesinin o işteki ilgisine göre sırası ile verileceği gibi sıra gözetmeksizin de verilebilir.

(c) ve (d) bentlerindeki cezaları verme yetkisi müşterek disiplin kuruluna aittir. Ancak sevk yazısında istenen cezadan daha ağır verilemez.

TBMM Dışındaki Disiplin

MADDE 64 – Partili TBMM üyelerinin, Meclis ve Meclisteki Parti Grupları dışında Parti Program ve tüzüğüne aykırı hareketleri hakkında müşterek disiplin kurulunca karar verilir. Bu hallerde Merkez Disiplin Kurulunun tabi olduğu yönetmelik ve usuller uygulanır. Başkanlık Divanı, Merkez Disiplin Kurulu Başkanlık Divanıdır. Yukarıda belirtilen ortak toplantıya sevk kararları Grup Yönetim Kurulu tarafından verilir.

Yaptırım

MADDE 65– Grup toplantılarında ve gruptan çıkarma cezasına uğrayan Grup üyesi, ceza süresince gruba ve grup toplantılarına giremez, grup faaliyetlerine katılamaz.

Herhangi bir disiplin cezasına uğrayan Grup üyesinin grup disiplinine uyma yükümlülüğü devam eder.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Mali Hükümler

Bütçe

MADDE 66 – Grubun mali işleri her yasama yılı için Grup saymanmca hazırlanan taslağın Grup Yönetim Kurulunca son şekli verildikten sonra, Grup Genel Kurulunda onaylanması ile kesinleşen bir bütçe ile yürütülür. Her yasama yılı sonunda Grup Yönetim Kurulunca hazırlanan kesin hesap özeti Genel Kurulun onayına sunulur.

Aidat

MADDE 67 – Partili TBMM üyeleri Siyasi Partiler Kanunu'ndaki hükümlere göre Yönetim Kurulunun teklifi üzerine Grup Genel Kurulunca tesbit edilen aidatı öder. Bu aidatın ne miktarının Parti Grubuna, ne miktarının Parti Genel Merkezine kesileceği aynı şekilde tespit edilir. Bu aidatın TBMM üyelerine yapılan ödenek ve yolluktan kesilmesi Grup Yönetim Kurulunun kararı ile TBMM saymanlığından istenebilir.

Grup Denetçileri

MADDE 68 – Grup Yönetim Kurulu her yasama dönemi başında iki denetçi seçer. Denetçilerin görev süresi iki yıldır. İkinci devre Grup Denetçilerin görev süresi yeni dönem Milletvekili Genel Seçimlerinin yapılacağı güne kadardır.

MADDE 69- Grup Denetçileri grubun gelir gider hesaplarını denetler. Düzenledikleri raporu Grup Başkanına sunar.

Grup Genel Kurulunda mali rapor aklanmadan önce denetçi raporu okunur ve görüşmeye açılır.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Diğer Hükümler

Resmi Yurtdışı Gezilere Katılacak Üyelerin Belirlenmesi

MADDE 70 – Yabancı parlamentolardan ve kuruluşlardan TBMM'ye yapılan resmi ziyaret davetlerine uyulmasına TBMM Genel Kurulunda karar verilmesinden sonra davete partiye ayrılan kontenjandan katılacak üyelerle Cumhurbaşkanının, Başbakanın ve diğer resmi heyetlerin dış gezilerine parti adına katılacak üyelerin belirlenmesi için grup üyeleri arasından grup genel kurulu toplantısı sırasında o toplantıyı yöneten başkan tarafından kura çekilir. Çok

acil durumlarda kura çekimi grup yönetim kurulunca yapılır.

Ancak bu kurum ve kuruluşlardan ismen yapılan davetler ile Grup Başkanınm bizzat katılmayı uygun gördükleri kura çekiminden muaf tutulurlar.

Dış komisyonlarda ve uluslararası kuruluşlarda görevli Grup üyeleri ile bir önceki kurada ismi çıkan grup üyeleri kuralara katılamazlar.

Parlamentolar Arası Dostluk Gruplarına Katılma

MADD 71 – Grup Üyeleri, Grup Başkanlığına bilgi vererek ilgili yasa ve yönetmelik hükümlerine göre diledikleri yabancı ülke parlamentosu ile dostluk grupları kurabilirler ve kurulmuş olanlara da katılabilirler.

Açıklık Olmayan Haller

MADDE 72 – Bu iç yönetmelikle açıklık olmayan durumlarda TBMM'de uygulanan iç tüzük hükümleri ile BDP tüzüğü uygulanır.

Yürürlüğe Giriş

MADDE 73 – Bu iç yönetmelik TBMM grubunca kabul edilerek TBMM Başkanlığına takdim ile yürürlüğe girer.

Değiştirme

MADDE 74 – Bu iç yönetmelik ancak TBMM Parti Grubu Genel Kurulunca değiştirilir. Bu konudaki değişiklik teklifleri Grup Yönetim Kurulunca veya en az 10 üyenin yazılı teklifi ile verilebilir. Değişiklik teklifi, Grupça seçilecek 5 kişilik komisyon tarafından taslak hazırlanır. Grup Genel Kurulunda bu komisyon raporları görüşülür. Değişiklik Grup Genel Kurulunca kabul edilerek TBMM Başkanlığına takdim ile yürürlüğe girer.

Uygulama

MADDE 75 – Bu iç yönetmelik Parti Meclis Grubunca yürütülür.